

stupni protiprávního maření úředního výkonu fyzickým násilím na vrchnostenské osobě a ohrožují její bezpečnost mnohem účinněji než na př. pouhé zlé nakládání (urážka skutkem), která nepochybně naplňuje pojem násilného vztažení ruky. Dlužno proto i v nezdařeném násilném útoku na tyto vrchnostenské osoby (hozením kamene, který nezasáhne) spatřovati skutečně násilné zprotivení se ve smyslu §u 81 tr. zák. a to dokonané. Dlužno totiž uvážiti, že pachatel, podniknuv útok, učinil vše, co se své strany mohl předsevzít, by se vrchnostenská osoba setkala s činným odporem, takže nezávisí více na jeho vůli, zda se vyvinou další události, jež svým útokem vyvolal a k nimž dal podnět ve příčině spojitosti s ním, či zda bude jim nezávisle na pachateli zabráněno. Útok, třeba nezdařený, není tudíž pouhým činem vedoucím ke skutečnému vykonání odporu, nýbrž již samým zprotivením se skutečným násilným vztažením ruky (srov. rozh. sb. n. s. č. 1767.). Poněvadž v souzeném případě soud zjistil, že obžalovaný hodil kamenem proti hustému kordonu jízdní stráže, uzavírajícímu ulici, když v zájmu zachování veřejného pořádku zakročovala proti demonstrantům, shledal právem v jeho jednání zprotivení se stráži čili »více nezjištěným vrchnostenským osobám«. Již shora bylo poukázáno na to, že i jediným kamenem lze podniknouti útok proti více osobám, stojí-li těsně vedle sebe; není vyloučeno, že i jediný hozený kámen může odrazem zasáhnouti více lidí. Že vržení kamenem po stráži při pouličních demonstracích může zmařit její služební výkon, je rovněž nepochybné, uváží-li se, že napadená stráž, jsouc takovým útokem nucena pronásledovati pachatele, odvádí se od hlavního svého úkolu, zjednatí klid a pořádek, jak tomu bylo i v souzeném případě, zejména však, přihlíží-li se k souvislosti s ostatními útoky, jimž tehdy stráž musila čeliti. Že pro pojem zprotivení se jest lhostejno, zda směřoval služební výkon proti pachateli čili nic, bylo již řečeno; že na povaze podniknutého útoku ničeho nemění okolnost, že se dal pachatel na útěk, jest samozřejmé.

Čís. 2654.

Ke skutkové podstatě krádeže v subjektivním směru se sice vyhledává, by pachatel jednal pro svůj užitek, nežádá se však, by obmýšlel věc si osvojit a užitek podržeti pro sebe; stačí, vezme-li věc (nebo vědomě spolupůsobí při odnětí věci spoluzlodějem) a jinému ji daruje, nebo vezme-li ji ve prospěch jiného, vyjímajíc okradeného, nebo ji ponechá spoluzloději.

K pojmu krádeže ve společnosti (§ 174 II. a) tr. zák.) se nevyhledává formální dohody mezi spoluzloději a nezáleží na tom, zda činnost jednotlivých spoluzlodějí je v podstatě spolupachatelstvím či jen pomáháním; stačí, jsou-li všichni spoluzloději na místě činu přítomni a vědomě spolupůsobí, mohouce při tom spoléhati jeden na spolupráci druhého. Spoluzlodějem jest i ten, kdo přispěl k provedení činu jen částečně, třeba v roli podržené, jen když byl veden tímž zlým úmyslem k dosažení společného cíle (byť i bez předchozí dohody), nestačí však pouhá přítomnost na místě činu bez úmyslu spolupůsobiti při krádeži a bez jakékoliv aktivní činnosti, ani pouhé opomenutí překaziti krádež.

Je-li osoba, o jejíž spoluúčinkování při krádeži jde, zaměstnána u okradeného a je-li vzhledem ku svému služebnímu postavení povinna zabránit krádeži, nelze mluvit o pouhém opomenutí ve smyslu §u 212 tr. zák., nýbrž jde o úmyslné podporování zloděje ve smyslu §u 174 II. a) tr. zák., když onen zaměstnanec, jsa přítomen na místě činu, buď výslovně dal souhlas k odnětí věci, neb aspoň provedení krádeže nebránil, stalo-li se tak v přímému pachateli známém úmyslu, by krádež mohla býti a byla provedena.

(Rozh. ze dne 11. února 1927, Zm II 461/26.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Jana V-ého do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 2. srpna 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§u 171, 174 II. a), c), 176 II. c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a), pokud se týče 10 §u 281 tr. ř.), namítá zmateční stížnost, že rozsudečné zjištění nestačí v žádném ze tří případů, v nichž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže, k naplnění skutkové podstaty podle §§u 171, 174 II a), c), 176 II a) tr. zák. 1. V případě krádeže 1½ litru líhu spáchané s Frant. B-em (o němž prý rozsudek pouze konstatuje, že si načepoval líh z aparátu v přítomnosti obžalovaného) není prý zjištěno, že byl obžalovanému B-ovi nějakým způsobem nápomocen při krádeži nebo, že se dopustil krádeže pro svůj užitek a v úmyslu poškoditi továrnu. Pouhé neoznámení trestného činu a trpné přihlížení k němu není trestné a nestačí k odůvodnění odsuzujícího výroku. 2. Při krádeži dalšího půl l spáchané s B-em není prý zjištěno, že obžalovaný jednal pro svůj užitek. Poněvadž si v obou případech líh podržel B., a stěžovatel neměl z činu ani přímého ani nepřímého užítku, není prý dána subjektivní skutková podstata krádeže. Nemůže prý býti řeči ani o vědomé spolupůčinnosti s B-em, poněvadž prý o nějaké dohodě mezi nimi nemohlo býti řeči. 3. V případě B-ově by se prý mohlo jednati nejvýše o podílñictví na krádeži, poněvadž obžalovaný při činu samém nebyl přítomen, mimo to není přesně zjištěno ani odcizené množství ani prokázáno, že líh obdržel stěžovatel. K 2—3. I kdyby šlo v případě 2 a 3 o vědomé účastenství při krádeži, nebylo by prý lze kvalifikovati čin jako zločin krádeže, protože prý cena odcizeného líhu nepřevyšuje 50 Kč. Tyto výtky zmateční stížnosti jsou aspoň z části opodstatněny. Předslati dlužno, že se ke skutkové podstatě krádeže ve směru subjektivním sice vyhledává, by pachatel jednal pro svůj užitek, nežádá se však, by pachatel obmyslel věc si osvojiti a užitek podržeti pro sebe. Stačí, vezme-li věc (nebo vědomě spolupůsobí při odnětí věci spoluzlodějem) a ji jinému daruje, nebo vezme-li ji ve prospěch jiného, vyjímajíc okradeného samého, nebo ponechá ji spoluzloději. Že se však ku pojmu krá-

deže ve společnosti nevyhledává formální dohody mezi spoluzloději, vysvitne z toho, co dále bude řečeno.

Námítka stížnosti, že v případě shora uvedeném pod 1 (krádež 1½ l líhu spáchaná s Františkem B-em) není dosavadními rozsudkovými zjištěními opodstatněna skutková podstata zločinu krádeže, najmě krádeže ve společnosti podle §u 174 II a) tr. zák., jest odůvodněna. O krádeži ve společnosti bylo by lze mluvit jen tehdy, kdyby bylo bezpečně zjištěno, že stěžovatel se spoluobžalovaným B-em jako spoluzloděj při činu vědomě a úmyslně spolupůsobil. Při pojmu spoluzlodějství nezáleží ovšem na tom, zda je činnost jednotlivých spoluzlodějů v podstatě spolupachatelstvím, či jen pomáháním, nýbrž stačí, jsou-li všichni spoluzloději na místě činu přítomni a vědomě spolupůsobí, mohouce při tom spoléhati jeden na spolučinnost druhého. Spoluzlodějem jest i ten, kdo přispěl k provedení činu jen částečně, třeba v roli podřízené, jen když byl veden tímž zlým úmyslem k dosažení společného cíle (byť i bez předchozí úmluvy). Třebaže je tedy lhostejno, jakým způsobem spoluzloděj při činu spolupůsobil, přece dlužno přisvědčiti zmateční stížnosti, že v pouhé přítomnosti na místě činu bez zjištěného úmyslu spolupůsobiti při krádeži a bez jakékoliv zjištěné aktivní činnosti, jakož i v pouhém opomenutí překaziti krádež nelze ještě spatřovati spolupachatelství ve smyslu §u 174 II a) tr. zák. Je-li však osoba, o jejíž spoluúčinkování při krádeži jde, zaměstnána u okradeného jako v souzeném případě stěžovatel, a je-li vzhledem ke svému služebnímu postavení povinna zabrániti krádeži, nelze ovšem mluvit o pouhém opomenutí ve smyslu §u 212 tr. zák., nýbrž jde o úmyslné podporování zloděje, jež činí služebnou osobu spoluzodpovědnou ve smyslu §u 174 II a) tr. zák., když dotyčný zaměstnanec, jsa přítomen na místě činu, buď výslovně dal souhlas k odnětí věci neb aspoň provedení krádeže nebránil, stalo-li se tak v přímému pachateli známém úmyslu, by krádež mohla býti a byla provedena. Neboť v takovém případě nejde již o pouhou nečinnost, nýbrž o pomáhání (při nejmenším intelektuální), když zřízenec, který byl povinen a s to krádeži zabrániti, svým chováním jednak krádež vůbec teprve umožnil, jednak tím působil na rozhodnutí přímého pachatele, který by se jinak k činu ani neodhodlal. Zda tyto náležitosti tu byly, nelze spolehlivě seznati ze zjištění rozsudku, že si obžalovaný B. v přítomnosti stěžovatelově načepoval asi 1½ l líhu, pokud se týče, že mu stěžovatel př i p u s t i l n a č e p o v a t i s i 1 a půl litru líhu. V podstatě totéž platí i v případě uvedeném pod 3. (krádež 1½ l líhu s Emil. B-ou). Tu rozsudek vůbec nezjišťuje, jakým způsobem se stěžovatel krádeže účastnil. Uvěřil-li nalézací soud udání obžalovaného B-y, že tento dal V. (stěžovateli) na jeho vybídnutí 1 l (ukradeného) líhu z domu (B-ova?) proti nabídce 25 Kč za 1 litr, a že líh odnesl na vyzvání V-ého do jeho bytu, poukazovalo by toto zjištění spíše ke skutkové podstatě podílnictví na krádeži. Bude proto nutno jak po objektivní tak i po subjektivní stránce přesně zjistiti, zda a jakým způsobem stěžovatel Jan V. spolupůsobil při jednotlivých krádežích a ohledně kterého množství líhu. Výrok odsuzující stěžovatele pro zločin krádeže podle §§ů 173, 174 II a), c), 176 II c) tr. zák. je tudíž zmatečným podle čís. 5, 9 a) případně 10) §u 281 tr. ř. Bylo proto rozsudek v tomto výroku, ve vý-

roku o trestu obžalovaného V-ého, jakož i ve výrocích s tím souvisejících zrušiti a pro nedostatek skutkových zjištění, jež při správném posouzení slušelo by nálezu položití za základ, věc přikázati soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Při tom bude nalézacímu soudu též zjistiti, zda šlo při krádežích o líh zdaněný či nezdaněný. Vzhledem k předpisu §u 173 tr. zák. podle něhož dlužno hodnotu toho, co bylo ukradeno, určití podle škody okradeného, bude pak po případě uvažovati a zjistiti (§ 99 tr. ř.), jaká újma poškozenému byla způsobena odcizením líhu nezdaněného, zejména, zda vzhledem k postupu při zdanění i v souzeném případě lze ocenění položití za základ prodejní cenu líhu, v níž je zahrnuta též daň zapravená výrobcem.

Čís. 2655.

Skutková podstata přečinu §u 486 čís. 2 tr. zák. nepředpokládá poškozovací úmysl dlužníkův; poslušnosti vůči zákazům a příkazům onoho §u nesprošťuje ani snaha pachatelova, opatřiti si dalším obchodováním prostředky ke splnění závazků, převzatých soudním vyrovnáním.

(Rozh. ze dne 12. února 1927, Zm I 239/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 5. března 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. a přečinem úpadku z nedbalosti podle §u 486 čís. 2 tr. zák., pokud čelila proti výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle §u 486 čís. 2. tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku, ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisejících a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Proti výroku o přečinu §u 486 čís. 2 tr. zák. namítá stížnost v podstatě, že nelze z celého souhrnu obchodní činnosti stěžovatelovy podřaditi b e z e v š e h o pod pojem nedbalého úpadku ona jednání, která se podle názoru nalézacího soudu nehodí k opodstatnění skutkových podstat podvodu nebo zpronevěry, jelikož by za takového názoru dlužník, který se nacházel ve vyrovnacím řízení, vůbec již nemohl obchodovati, nemaje pro vědomí své pasivity dovoleno konati platy nebo dělati dluhy; nečinností takovou zvýšil by dlužník svou pasivitu, jelikož by umožnil věřitelům na vyrovnacím řízení súčastněným uplatňování celých pohledávek. Vývody těmi poukazuje stížnost zřetelně k námitce, že není v rozsudku zjištěn onen účinek jednání stěžovatele, závadných s hlediska §u 486 čís. 2. tr. zák., který by opodstatnil znak naznačený zákonem slovy »(nedbale) poškodil své věřitele.« Stížnost jest po stránce té v právu. Ačkoliv skutková podstata nedbalého úpadku nepředpokládá poškozovacího úmyslu, vyslovují sice rozhodovací důvody v konečném